

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatkak vissza.

KÖZÉRDEK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben hához hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díj:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjárt külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Az erdélyi magyar színészet jubileuma.

Százados ünnepet ült e héten, f. hó 11-én Kolozsvárt a magyar társadalom; az erdélyi részek kulturális életének egy nagy és nevezetes mozzanatát: az erdélyi első magyar színtársulat alapvetésének századéves évfordulóját ünnepelve.

Összegyűltek ez alkalomra Magyarország kulturális és politikai életének nevezetes képviselői, szóval és írásban adva kegyeletüknek kifejezést azok iránt, a kik nemzeti nyelvünk és irodalmunk fejlődésére az első, határozott irányú mozgalmat adták nálunk egy nemzeti színészet állandó jellegű szervezésével.

Bizonyára az erdélyi részek magyar társadalmá, de különösen Kolozsvár nagyonsokát köszönhet egy báró Nalácz Józsefnek, b. Wesselényi Miklósnak, gróf Teleki Lászlónak, gróf Bánffy György kormányzóknak s mindazon főuraknak, kik hazafiúi lelkesedéssel karolták fel a mult század utolsó tizedében a magyar színészet ügyét s a hála soha el nem évülő koszoruját helyezhetni azok sírjára, kik a világot jelentő deszkákon az édes hazai nyelven először hatottak közönségünk érzelmeire,

Ámde ez ünnep közlőről érinti Nagyenyed város közönségét, s kiválóan a Bethlen-főtanodát, melynek ifjúsága és tanári kara a mult század végén, mintha lelkesebben fogta volna hivatását mintha erősebben érezte volna traditionalis kötelességeit, mintha igazán belátta volna, hogy e helyen magassabb hivatása is lenne az egyszerű gimnasium fenntartásánál s tudta, érezte, hogy a felsőbb tudományok hallgatóiban, a mint akkor neveztek „a togátus diákokban“ egy oly testületet bir, melynek szellemét fejlesztve, emelve az egész hazarészre kiható szellemi áramlatot idézhet elő.

Az a kis vidéki város jóval megelőzte az erdélyi részekben akkor talán még inkább domináló Kolozsvár társadalmát az által, hogy az er-

délyi színészet létesítésére az első határozott lökést adta, midőn 1791. szeptember 18-án az akkori „togás diákok és urfiak“ közül mintegy 35-ön elhatározták egy értekezleten, hogy az iskolai gyakorlatok közt különösen a magyar nyelv mívelésére, vagy inkább maguknak a magyar ékes-szólásban való gyakorlása végett társaságot alakítsanak.

A cél volt először latin, német, francia, görög nyelvből színműveket fordítani; másodsor: hogy minden tagja gyakorolja magát eredeti költemények írásában. Harmadsor, hogy eredeti magyar színműveket adjanak elő. A togátusok ifju gyermekeket is felvettek rendkívüli tagul, hogy szokjanak és nevelődjenek példájokon. És valóban a kis társaság a legszebb eredményt érte el, nemcsak, hanem: szervezésének módja mintául szolgált a kolozsvári színtársulat szervezésénél s a kolozsvári társulat tehetségesebb tagjai e társaságban nyerték az előgyakorlatot s közülök három nemes ifju u. m. gidófalvi Jancsó Pál, gyulai Sáska János és váradi Konecz József nevezetes művészek lettek a kolozsvári színház gárdájában. És ezen nemes ifjakkal verszenre kelt az akkori nagyenyedi polgárság áldozatkészsége is, mely nemcsak tömegesen látogatta az előadásokat, hanem a szegényebb ifjakat a színelőadásokhoz szükséges ruhákkal is megajándékozta. Ez áldozatkészség híre is messze eljutott s követték azt a kolozsváriak is, midőn a „theatralis társaság“ megalakult.

A mult emlékeinek e felelevenítése jól esik a mi lelkünk büszkeségének is. Az akkori főiskola tanárai, ifjúsága s Nagyenyed polgárságának összetartása, a nemes és hazafias hivatás iránti ritka érzéke például szolgálhat a mostani nemzedéknek is, mely ha a multa tekint s látja elődeinek munkásságát mely örökségét megvédeni és fejleszteni egyaránt tudta, — lehetetlen, hogy — előbb el-

távolitva mindazt, a mi az összetartásnak akár személyi, akár dologi tekintetben hátrányára szolgál, közös egyetértéssel a böles és hazafias ösők méltó unokáinak ne bizonyítsa magát.

Arany-Katona ünnep.

— 1891. nov. 11. —

Irodalmunk e két jeles alakjának emlékünnepet szentelt a Bethlen-főiskola ifjúsági önképzőköre, egy díszülés alakjában. Közöltük volt a meghívást, mely az ifjúság ez ünnepelését nyilvánossá akarta volna tenni. Fajdalom! csak akarta volna; mert a városi közönség megjelenésével nem járult hozzá ez akarathoz s így az ünnepelés jórészt csupán a tanári kar s az ifjúság jelenlétében folyt le, azaz zárt jellegű volt. Szeretjük hinni, hogy bármi más, de nem a közöny volt oka a t. közönség e viselkedésének.

Egyébként a díszülés illő ünnepélyességgel s lelkesedéssel folyt le.

Megnyitót az ifjúsági elnök, B. Józsa Gyula mondott (melyet térszűke miatt lapunk közelebbi számában közlünk).

A közfigyelemmel kísért megnyitót után Barthos Gábor II. é. th. állott elé s szavalt a valóságos művészséggel Arany János „Katalin“-jának azon részletét, hol az ősz atya kitagadja leányát. A méltó tetszésnyilatkozatok elhangzása után Elekes Imre II. é. th. ifj. titkár tartott emlékbeszédet Arany János felett. Vázolja a gyász leverő voltát, mely a sír felett fogan, hol egy-egy jeles tér pihen s vázolja specialiter azt a gyászt, melyet az Arany elvesztése hozott reánk. Szólt e vesztesség nagyságáról s aztán Arany életének rövid rajzolásá után méltatta az ő érdemeit. És pedig főként mint irodalmi emberét, de úgy is, mint valódi „ember“-ét. Mert „a kit most ünnepelünk — mondá a szónok — nemcsak a nagy költő, hanem a nagy példa is!“ Buzdította az ifjúságot e példa követésére s aztán a nagy férfiemlékeknek kegyeletes megőrzését ajánlván a hallgatóságnak, zárta beszédét, Aranyra citálva az Arany szavait:

„Nem hal meg az, ki milliókra költi
Dus élte kincsét, ámbár napja mul,
Havem lerázzván, a mi benne földi
Egy éltető eszmévé finomul.“

A hallgatóság a lelkes beszédet szintén részesíti megérdemelt tapsokban s „éljen“-ekben.

TÁRCZA.

Egyedül.

Zaj riad oda künn. Mintha szellem járna,
Ablakomon suhog a zimankó szárnya . . .
Fekete madara borus éjszakának,
Feketébb tenálad lelkemen a bánat! . . .
Itt ülök magamban. Siratom, hogy élek;
Siró hegedűvé vált bennem a lélek . . .
Hurjain átzendül
Fájó gyötrelemtül
Zokogó bus ének . . .

Hol vagytok, hol vagytok ti, kiket szerettem?
Szíve melegével csak egy sincs mellettem!
Arcomat égési omló könnyek árja . . .
Oh, édes drágám, lelkem olyan árva! . . .
Hol vagytok, hol vagytok? De minek is kérdelem?
Ködtülte távolban! Tűnő messzeségben! . . .
S én így nem találom
Üdvöm, boldogságom
Se földön, sem égben! . . .

Fáj nekem, fáj nekem, hogy őket elhagytam,
A kik annyi könnyet hullattak miattam:
Jó édes anyámat s a hűséges mátkát,
Boldogtalan lelkem tiszta menyországát!
Becsületben aggot jó apám vonása . . .
Őt kicsi testvérem anyagsereg mása . . .
S nem ölhetem meg! . . .
Ezért van lelkemnek
Gyöttrő busulása! . . .

És én itt egyedül! . . . Idegenbe dobla! . . .
Mint letépett galy a viharos habokra! . . .
Küzködöm a léttel kétségbeesetten . . .
Közlemben senki, a kit én szerettem . . .
„Oh, jertek! oh, jertek!“ — zokogom kiáltva,
Belerezdül jajszőm a vak éjszakába,
De nem halja senki,
De nem érti senki,
Csupán a zimankó felel vissza rája! . . .

Szabó Jenő.

Gusztáv Adolf első szerelme.

3 ik

— Fordította n-a. —

folytatás.

Az anya- királyné jelentette magát a grófnénál és pár óra múlva a királyi fogat berobogott a grófi palota kapuja alatt. Brahe grófné ő felségét a főlépcső aljában fogadta és felvezette a felső termekbe.

„Ha a gyermekek ostobaságokat akarnak elkövetni,“ kezdé meg a beszédet a királyné, „sz anyáknak kötelességük őket azoktól megőrizni. Szavaim értésére adják, miért jöttem. Kérem tudassa velem nyitja és tartózkodás nélkül nézetét e dolog felől, a mely mindkettőnkét egyformán érdekel.“

„Nekem csak egy válaszom lehet felséges asszonyom,“ felelt a grófné, kezét szívére szorítva. „Engem késznek lát mindent elkövetni, mi gyermekeinket megővja egy botorságtól. Első tanácsom az lenne: válasszuk el őket.“

„Beleegyezem!“ szólt a királyné. De miképpen lehetne azt elérni?
„Nővérem Drontjé kastélyban megbetegedett és magához kéret. Én leányommal együtt elhagytam Stockholmot, hogy őt ápolhassam, ha csak a király —“

„Ez legyen az éa gondom, őt úgy hangolni, hogy ne gátolhassa a grófnét testvári kötelessége teljesítésében.“

„Aztán még nem fogom felséged előtt eltitkolni milyen választ adott Ebba de la Gardie tábornoknak.“
Egy sohajjal könnyített a királyné keblén.

„Ujra nap lesz!“ szólt örömmel. „Tervem a megértéshez közelg. E perctől legyen nyugodt grófné. De la Gardie tábornok rövid idő múlva meg fog jelenni Drontjén, mint az én küldöttem és a grófnénak nem lesz egyéb dolga, mint a párt összeesketni. hogy én a Stockholmba visszatérő Ebbát, mint de la Gardie tábornok nejét átvöljöljem.“

A következő nap reggelén az ifju király anyja termébe ment, tudatni óhajtván vele, miszerint ő határozottan eltökélte Brahe Ebbávali viszonyát nyilvánossá tenni az egész világ szeme előtt. Röviden kijelenté, hogy erős akarata a legrövidebb idő alatt Ebba grófnéval jegyet váltani. Azért hát még egyszer kéri anyját adja beleegyezését e házassághoz és ne álljon királyi akarata előbe.

A királyné komolyan, de nyugodtan hallgatta végig fiát. „Az utóbbi napokat arra használtam, hogy kibéküljek e gondolattal, mivel egyebet már úgy sem tehetek s felajjam jobb nézeteimet makacszkodással szemben. Miután ebben megállapodtam, tegnap elmentem Érna grófnőhöz, hogy szívügyeitekről beszéljek.“

„Anyáink beleegyezésének óhajunkba?“ kérdé egészen boldogan a király.

„Mit tehet egyebet két gyenge nő Svédország uralkodójával szemben“, felelt a királyné. „Azonban óhajod teljesülése némi halasztást kíván. a miért sem engem, sem Brahe grófnét nem okozhatod. Ugyanis a grófnő nővére hirtelen súlyos beteg lett s azért legközelebbi rokonait

A következő pontot Kovács László H. é. th. töltötte be lánkkal-tüzzel, szépen adva elő Illyés Bálintnak „Katoná emlékezete” című költeményét. És itt sem hiányának az elismerés zajos nyilvánulása.

5-ik pontul következett az emlékbeszéd Katona felett, melyet a kör alelnöke, Szakács Imre II. é. theologus tartott. Beszédé elején ecsetelte az ifjúság őszinte lelkesedését, melylyel az a nagyok érdemeit méltányolni szokta, — majd áttért az ünnepelt méltóságára, híven festve a sokat csalódott, meg nem hallgatott költő küzdelmeit, hogyan száll megkoszoruzatlanul sírjába, — mik az okai mellőztetésének, mekkora a fény, melyet „Bánk bán” jával az irodalomra árasztot. Tartalmas, szép beszédét a következő leendő szavakkal fejezte be: „Fájó sorsa felett immár csak könnyeink hullanak és megnyugszunk a gondviselésben, mely, ha rendkívüli kegyben részesíti valamely választott férfit, díjjal kéri azért töleküzdést, kétségbeesést, szenvedést, csalódást és lemondást!... De hova tévedtem?... Hiszen nem nekrológját akartam megírni Katonának, hanem visszatükrözni a fényt, melyet az alkotó általa reánk, a késői kor halás gyermekeire árasztott!... ”

Igen-igen!... Oszlojk el hát a boru, az árny... és élvezük a fényt... a meleget!

Végül Sebestyén Ferecz I. é. th. szavalt „Bánk bán III felvonásából, egy részletét Tiborcz panaszkozó beszédének, mely Bánkhoz szól. A hatásos szavakat tetsszével fogadták.

Ezzel véget ért a lélekemelő szép ünnepély, mellyel az ifjúság ismételtén bebizonyította, hogy a szépért, nemcsak tud lelkesedni s a nagyokat mindig méltó hódolattal tiszteli meg.

Referens.

Vizakna két forrása, a honnan jó sok roz és zavar, könnyen megszüntethető.

— Honi lapjaink hivatta vannak, hogy a rozsnak s zavarának veszedelmes dolgoknak lánghostorai, — a szép dicső és magasztosnak pedig fennen hirdetői, terjesztői legyenek. — Legkivált egy vármegyei lapnak igen szép misztója van; valódi áldás a jelzetek tekintetében!...

Miért, a nagyérdemű olvasó közönség nem veszi roz neven, ha újból igénybe veszem e becses lap hasábjait s ősi városunk egy pár baja megoldására módok nyújtása szempontjából.

Egy város életében még egy mételey-forrás is sok baj és zavarnek előidézője; — hát még őt, a mely a mi városunk életet sorvasztja, — virágozni nem engedi! — — Rög ideje annak, hogy Eusebius mondta: „Sok a n a d o l g k felett vetélkedve, nem különben, mint a küzdő vadállatok, csak a győzedelmet óhajtják, — s mellőzve az igazságot, csak önérdékre figyelnek.”

Minden ügy alapos orvoslásánál a főrecept az: hogy az igazság ne mellőztessék, s az érdekek az igazság mérlegével lehetőleg kielégítenek. — Ezt kell tenni Vizakna vezérférfainak is úgy az egyházi segély, mint a kanonika portio ügyében; a melyek tekintetében a románok

magához kéréte. A grófnok ma délben utaznak el a Drontjei kastélyban.

A király homlokát ráncolá e hirre. Sokkal meglepőbb volt reánézve e dolog, semhogy minden további gond nélkül hitelt adhatott volna neki. Szíve érezte, hogy elakarják választani a szeretett leánytól. „És e betegség nem jön neked nagyon kapóra anyám?”

„Értelek Gusztáv, te gyanakszol anyádra, mintha ő megakarna csalni. Ez fáj nekem, annyival is inkább, mert én valék az, ki a tévovázó grófnoket az elutazásra biztattam. Külömben akaratomtól füg szavaim igazságáról meggyőződni. C-ak az az egy tanácsom és kéréssem lenne meg, ne vidd szerelmi esküidet egy beteg ágyáig. Ha szerelmed tiszta és igaz ez elkerülhetlen válas által még tartósb és erősb leend. Igéred ezt nekem?”

A király kezét nyujtra igére. Fialat szíve még sokkal tapasztalanabb, sokkal bizalomteljesebb volt, semhogy csalásra gondolhatott volna. Tökéletesen azonban megnyugodva nem volt és egy meghitt emberét az anyjávali párbeszéd után tudakozódás végett a Brahe palotába küldé. A miről értesítették, megegyeztek a királyné szavával. Meghitt embere abban a percben látta a grófnékat, mikor kocsijokba ültek és indultak a Stockholmtól pár órányira fekvő Drontje kastélyba. Mindketten biztosították őt, hogy a dolog úgy áll, a mint a királylyal közölte lett s a fiatal grófnő arcán a levertségnek legkisebb nyoma sem látszott. A mely szavakkal a királyné ámitotta el fiát, ugyanazokat mondta a grófnő is leányának. A két szerelmes pedig reménykedett és egy rövidnek hitt válást, mely után ábrándjaik valósulását látták, könnyen elviseltek. Ebba gyengéd, szerelemtől áthatott levelet irt a királynak, melyben rövid időre bucsut mond. Gusztáv teljesen meg volt nyugtatva és nem tartott többé áru stól.

részéről évek óta a par elkeseredettséggel folytattatik; — s a mi sokakat izgatót és ingerült állapotban tart.

Lásuk mindkettőnek történetét és orvoságát!...

I. Vizaknán levő egyházak segélyezésének kezdését vette 1864-ben. Ugyanis 1864. jan. 34 én a város képviselő testülete 26. számú határozatával bizottságot küldött ki a város jövedelme gyarapítása ügyében forrásokat kutatni fel. Mely bizottság máj 6-án tartott képviselői gyűlésében beadta munkálátás javaslatba hozta: hogy 1864-től kezdve hat egymásután folyó évekre, Vizaknán régi idők óta gyakorlatban volt évenkénti három havi szabad korcsmárlási joga a város népének, a városi koresma joggal együttesen adassék ki haszonbérbe. — Mely javaslat még azon gyűlés 343. számú határozatával elfogadtatott.

A helybeli g.-keleti három lelkész fizetés-pótlást kért a várostól; bár kérelmökben elismerték: hogy 1849-ben a város helyéből kapnak kanonika portiót, (olv. városi lev. 1864, sz. 391.)

A város nem lévén a kebelében, levő egyik egyháznak is pátronusa, — a kérelmet megtagadta; de ennek tárgyalása alkalmával indítvány adatott be, miszerint minden helybeli egyház segítessék. — Minek folytán elhatározatott az összes egyházak felségelése; — s az adandó segélynek a pénztár állásához mérteni megállapítása. Még 1864. nov. 14-én tartott képviselőtestületi gyűlés 408. számú határozatával bizottság küldetett ki, az adandó segélynek mimódoni felosztása tárgyában kulcsot és módozatot dolgozni ki

Igy történt azután, hogy 1865. nov. 11-én 181. közgyűlési szám alatt hozott végzés által az adandó 900 frt segély kiosztására megállapított kulcsul: hogy a római és görög katolikus, az ev. reformatus, felső- és alsó görög-keleti ekkleziák egy egész, s a más egyházak pedig egy félrészt kapjanak.

A fennebbiek folytán 1866. ben 155. közgyűlési sz. alatt hozott határozat alapján 900 frt évi segélyezés ki is adatott az allod. pénztárból. — 1868-ik évi 10. számú közgyűlési határozattal kimondatott: hogy az adandó összeg mind az költségvetés kor állapításáig meg. — (A további fejlődésre vonatkozólag felvilágosítást ad a városi levéltár 1869. 930. sz. alatti acta, 1869. juu. 23-ár 160. sz. alatt hozott végzés; jul. 26-án tartott közgyűlési határozat).

A város minden vallás felekezeti egyházi segélyezése tekintetében 1869. april 25 én 7894. sz. alatt a m. kir. belügyminiszter rendeletet bocsátott ki. — Ugyanazon évi junius 23-án 160. sz. alatt a város közgyűlése határozatot hozott újból, — mi ellen felfolyamodott a vallás és közokt.ügyi miniszterhez a felső görög-keleti egyház; — de sikertelen.

Ezután beállott az az időszak, midőn korteskedés szempontjából történt e, vagy ama egyháznak, iskolának jobb segedelmezése, — nem tartván meg az 1864. ben megállapított segedelmezési kulcs; — a mi ha megtartatik, — később nem adja magát elő annyira zavar és annyi nem helyeseltető tett!...

1864. máj 6-án 343. közgyűlési sz. a. hozott határozattal a segélyezés alapjául a

Az első időkben nagyon nyugtalanító hírek érkeztek a Drontje kastélyból. Azt lehetett következtetni, hogy ottan rövid idő alatt halálozás fog történni. A király reményeire nézve ez felette nyugtalanító volt. Mert egy haláleset a grófi családban, az eljegyzésnek és egybekelésnek nem óhajtott halasztását vonná maga után. Végre egy napon jó hír érkezett. Egy szerencsés fordulat következtében a beteg könnyebben érezte magát s az orvosok minden jót reméltek. A király megkönnyebbülve lelegett fel. Megtartotta szavát s dacára, hogy a Drontje kastély oly közel feküdt a fővároshoz, az egész betegség ideje alatt nem közeledett oda. Sőt még levelet sem váltottak a szerelmeseik egymással. Hiszen be kellett bizonyítani anyjuknak, hogy szerelmök nem hül ki egymás iránt. Remélhetőleg most már rövid idő múlva vége lesz e kinnak, melyet a szerelmeseik — anyáik bölcs határozata folytán magukra mérték. Reményeik emelkedtek, szerelmök fokozódtak.

Chrisztina királyné pedig meggyőződött arról, hogy a cselekvés legtöbb ideje elérkezett. Mióta a Brahe grófnők Stockholmból távoztak, felvette régi szokását, hogy fiát dolgozó szobájában majdnem naponként fölkeresse. Ma azonban egy fél órával előbb ment oda, még mielőtt a tanácsosok megjelentek volna. A mint remélte csak egyedül az uralkodó titkárját találta ottan. Az öreg ur a királyné láttára tiszteletteljesen fölemelkedett; de nem rejthette el arcán a meglepetést a királyné ily korai látogatása felett. A királyné ezt jól észrevette s egy futómosoly vonult át arcán, de rögtön parancsolólag mutatott a helyre, melyet a titkár elhagyott, mondván: „Üljön le Stjonson, vegyen elő egy iv papírost, milyerre a királyi rendeletek iratnak és írja, a mit tollába mondok.”

(Folyt. köv.)

egyházak szükségessége és segedelme szorultsága is kimondatott; — de ezen méltányos és magasztos határozat sem tartatott meg, mert oly egyház is segélyeztetett, „felekezeti elemi iskolák fenntartása” címén, mely ily címen iskolával nem birt. — A ki nem hiszi, tekintsen be az 1878. iki közközltség előirányzata kiadási rovata 29. száma alatt elősoroltakba, s az az előtti — és azutáni közközltség előirányzatai hasonló rovataiba is, — és látni fogja „az egyházak szükségessége és segedelme szorultsága” véghetetlenül guynos és igazságtalan tekintetbe vetelét.

1879-ben a csupán 50 frttal segélyezett rk. egyházköztség és aug. 11-én folyamodott leányiskolája segedelmezésért. — de elutasított; csak is 1880. febr. 7-én sikerült 60 frt évi segélyt kioroszakolni. Mi 1886. máj 3-án 646. sz. alatti határozattal beszünttetett; hasonlóan beszüntetett 6. többi egyháznak is felekezeti iskola címen adott segély.

Évek óta forrott sokak kebelében fennemlítették miatt az elégedetlenség és boszankos tüze, — a románok részéről 1886. ki 21. sz. alatti közgyűlési határozatra tört ki, midőn a román papok fizetése is beszünttetett. — Megkezdődött ekkor a boszu az elkeseredés az agitatio; — melynek városunkra szomorú hatását csak az nem érzí, ki érezni nem tud; csak az nem látja, a ki testileg, lelkileg világtalan!...

Az 1886. ki határozatnak — és az azótai kellemetlen perlekedéseknek élét kell venni; — meg kell szüntetni az e miatti gyűlölködéssel a román népnek izgatót állapotát!!!

Mit igénytelen véleményem szerint tehetni, ha a három havi korcsmárlás után a regále megváltásáig évenként befolyó összegnek megfelelő summa, akár az 1864-ben megállapított kulcs szerint. — akár az 1868-ik évi 53. t. c. 23. §. nyomán a templom és iskolával bíró helyi egyházközségek között felosztatik. — Ezt a város lakossága szívesen átengedi az egyházak javára most is.

1865-től kezdve, miután az egész korcsmárlási jog kizárólag a haszonbérlok kezébe jött, (kivéve a kamaráházi és Haller-fele koresma jövedelmét), az évi koresmai haszonbér 6129 frt volt, — az az előtti években pedig csak 5056 frt 53 kr. — Tehát az allod. kassa jödelme 1072 frt 47 krral növekedet a három havi korcsmárlásnak az egyházak segélyezése feltétele alatti átengedésével.

E szerint a város allod. pénztárból minden évben felosztás végett kiadandó összeg 1072 frt 47 kr. volna.

Fogadjja városunk tisztelt képviselő testülete, a fenn nyilvánosság előtt ajánlott jogos, méltányos és egyedül célre vivő tanácsot; — ne engedje az ügyet még jobban elmérgesedni, — a vészes méregforrásnak nagyobbra fejlődésre még több anyagot adni! — — A közmondás szerint is nem szabad fellednünk: „Jobb egy béke száz hadnal.” — „a békének üres helyet ördög foglalja el”...

II. De a másik méreg forrás is megszüntetendő, — mit felfakasztott a román papok kanonika portiója ügyében nem elég körültekintő, előrelátó, tapintatos és erélyes eljárás

Vallási történelmi adataink tanúsága szerint, a hogy a vallási szerencsétlen többéle szakadások bekövetkeztek, — a melyik részben többen maradtak, annak a résznek maradt templom, minden ajtatos alapítvány, sőt az egyházközség által a pap javadalmazására adott külső fekvőség is; mi később kanonika portio néven fordul elő hivatalos okiratainkban.

Vizaknán az egyesült ev. ref. és luth. egyház tartotta birtokába a katolikus időből minden ily nemű fekvőséget, — mi 45 hold, más ajándékokkal 51 holdon föltul megy.

1722-ben resuscitalodván a róm. kath. egyházközség, Mária Teréziának 1780. jul. 3. án kelt magas rendelete következtében, miután az ev. ref. és luth. egyesült egyházközségnek maradt külső fekvőségeket bantani, abban osztozkodni méltánytalanság lett volna, — Vizakna városa mintegy 10 holdnyi külső fekvőséget rét és szántóban adott a róm. kath. egyházközségnek is, hogy neki is legyen kanonika portiója, mi idáig hagyatéki egyes ajándékokkal 16 holdon fölül gyarapodott.

1802-ben a görög-kath. egyházközségnek is mintegy 10 holdnyi külső fekvőséget szaktított ki a város közhelyeiből.

1849-ben mintegy 45 kökölre való föld szakítatott ki a gör. kel. lelkészek részére is. — Melynek egy része a vasút részére kisajátítván 1871. tájt, — az akkori képviselő testület 1871. jan. 12-én tartott gyűlésében határozatott: hogy a míg a vasuti munka tökéletesen befejeztetik és a kárpótlást a gör.-kel. lelkészek meg kapják, — a város allod. pénztárból kárpótoltassanak. — 1870. dec. 28-án határozatott 320 sz. alatti végzéssel: hogy ne pénzszel, hanem hasonminőségű és mennyiségű földdel kártalanítassanak. — 1886. ban, a mint fennebb látók, a három gör. kel. lelkésztől a 200 frt összesen — 600 frt ka-

nonika portio vonatott — portiónak m

Nem kanonika p

eljárása ide

civis is tud

mai lelkész

frtot!?

kori városi

kezébe vegy

volna!?

jelzett kano

részéről dic

Fenne

het, mint a

nek e z

de leg

komol

a gör. kel.

a mit igér

portióknak

győződé

nyujtani, —

igen sok in

Ha is

tartanunk,

ereje is ez

ezek a szü

maradnak

vül, ha tan

segélyezték

hez, mint

tebát a mi

Jutta

jó Istenünk

valami kev

több adato

lott, az se

gény tanul

melyek uta

mas sobja

nyeket szá

zának teszt

Körth

a pénzbeli

méket, mel

iparossaink

Az ad

kegyes ada

nyak az en

tatni fogna

Nyujt

tél gyors le

nyomorogó

A sze

enyeden, 18

Alsófeh

16

Az al

let f. évi o

III. választ

alatt. Jelent

tük Hegedű

1. Elh

az erdélyi

bizottság az

11. én tartó

nonika portio kárpótlása fejében évenként adott összeg elvonatott — s határozatott: hogy helyette a régi kanonika portionak megfelelő föld adatik.

Nem említem fel, elhallgatom, hogy a fennemlített kanonika portiói zavarokat kinek politikán és érdeklődésén eljárás idézte elő, — mit városunkban a leigénytelenebb civis is tud! — Nem említem fel azt is, hogy valjon a mai lelkészek kanonika portiója jövedelmezett-e bár 120 frtot? . . . Nem kérdem azt is, mi jogosította fel az akkori városi képviselő testületet, hogy a kárpótlás ügyét kezébe vegye, — midőn az a vasuti hatóság dolga lett volna? . . . Ily politikán előrelátást nélkülözött, a jelzett kanonika portió ügyét ide-oda csavaró vezéregyén részéről dicséretet nem érdemel.

Fennemlített után most egyebet tehetni nem lehet, mint az hogy a képviselő testületnek ez ügybeni több rendbeli, de leginkább 1889 ki határozatát komolyan elfekezni kell. — Látva a gör. kel. lelkész urak jóindulatát; — látva azt, hogy a mit igér a város, teljesíti is; — és hogy régi kanonika portióknak megfelelő tisztes helyet ad; — megvagyok győződve, hogy a kibékülés szeretetteljes jobbát fogják nyújtani, — s e tekintetben is Vizaknán helyre áll az igen sok indokból óhajtott normalis állapot! . . .

Szentkatolnai Bakk Endre.

Felhívás Nagyenyed város és vidékének kegyes szívi közönségéhez!

„Ne tagadd meg a te jótéteményedet azoktól, akik szűkölködnek, mikor a te kezednek hatalmában vagy onnan a megcselésekébe.” — a hideg tél közelgésével böles Salamonnak ezen intésével fordul szegény tanulókat segélyező körünk Nagyenyed város és vidékének kegyes szívi áldozatra kész közönségéhez. Azon tanulóink segélyezése érdekében emeljük fel ismételtlen segélyért eső szónak kik, az anyagiakban nyújtandó támogatásunk nélkül, a fagyos téli évszakban nem járhatnak fel iskoláinkba s ez okon el lennének zárva, az ők szép gyermek korukban attól a jó alkalomtól, hogy lelküket a hasznos ismeretek megbecsülhetlen értékű kincseivel gazdagítsák, kedélyüknek vallásos irányu szárnyalásához jussanak.

Ha iskolákat tartunk fenn, a miket pedig feun kell tartanunk, mert a nemzetek ereje s így a mi nemzetünk ereje is ezekben rejlik, gondoskodnunk kell arról is, hogy ezek a szűkölködés miatt üresek ne maradjanak. Üresek maradnak pedig részben a téli hónapokban, kétségen kívül, ha tanuló növendékeink közüli szegény sorsukat nem segélyezzük. Ezen baj ellensúlyozásának nem annyira nehéz, mint a miöd szép kötelességét pedig a társadalom, tehát a mi társadalmunk is kell hogy hordozza.

Juttassunk tehát azokból a földijavakból, melyekkel jó Istenünk a maga ingyen kegyelmeiből minket megáldott valami keveset szegény tanulóink segélyezésére. A kinek több adatott, attól többet várunk, de kinek kevesebb adatott, az se vonja meg filléreit e nemese öltől. Midőn szegény tanulóinkat segélyezzük, olyan magokat hintünk el, melyek után Isten áldásának aratását nyerendük. Fajdalmas sóhajokat szüntetünk meg azoknak keblökben, könyveket száritunk fel számokról s mindezek mellett a hazának teszünk megbecsülhetetlen szolgálatot.

Körünk elfogad és a nemese cél javára használ fel a pénzbeli adományok mellett viseltes ruha darabokat, kelméket, melyek ruhák készítésére felhasználhatók. Elfogad iparosainktól munkában nyújtandó segélyt.

Az adományokat egytelünk megbízottjai fogják a kegyes adakozóktól összegyűjteni. Elfogad azonban adományokat az elnökség is. Az adomány összegek és tárgyak az enyedi „Közérdek” című lap hasábjain nyugtáztatni fognak.

Nyújtandó segélyünkkel ne késedelmezzünk, mert a tél gyors léptekkel közeleg s szegény tanulóink fázna és nyomorognak.

A szegény tanulókat segélyező kör elnökségétől Nagyenyeden, 1892. év november hó 10-én.

Szilágyi Farkas, elnök.

Alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egyesület.

Az alsófehérm. tört., régész. természettudományi egyesület f. évi október hó 28-án Gy.-Fehérvárt tartá az évi III. választmányi gyűlést Csató János alispán elnöklete alatt. Jelen voltak a választmányi tagokból tizenhaton, köztük Hegedűs János másodalelnök Nagyenyedről.

I. Elnök az ülést megnyitván, titkár jelenti, hogy az erdélyi magyar színészet 100 éves jubileumát rendező bizottság az egyesület is meghívta Kolozsvort f. évi nov. 11-én tartó ünnepélyre. Választmány az egyesület képvisel-

telésére Zsakó István kir. tábla bíró és Pál István referens urakat keril fel.

2. Ugyanő jelenti, hogy a brassói ev. luth. gymnasium igazgatósága megkereste az egyesület aziránt, hogy az eddigmegjelölt évkönyveknek egy-egy példányát küldendő meg könyvtára számára. Választmány a kérést teljesíthetőnek találja és az évkönyveket az alapszabályokkal együtt megküldi.

3. Tudomására jutván a választmánynak, hogy a Batthyáni könyvtár lépcsőházában a muzeumóri lakás előtt egy Ceres és egy Mithrász oszlop van, melyeknek az ottani fekvése, mintán Batthyáni könyvtár renovációjánál új ablakok vágattak, alkalmatlan, elhatározza a választmány, hogy az oszlopoknak az egyleti muzeum számára való adományozás, v. letéteményezés céljából Püspök ur ö Exceleciájánál lépéseket tesz.

4. Dr. Tódor alelnök jelenti, hogy a cultusminister ö Exceciájának évkönyvünknek személyesen átnyújtotta, ki azt igen szívesen fogadta, s a társulat eredményes munkálkodásáról elismeréssel nyilatkozott, egy uttal kérésére megígérte ö Exceciája, hogy a rendelkezése alatt álló alapokból egytelünket támogatni fogja. Választmány ezt örvedetes tudomásul vette s dr. Tódor képviselő ur ö nagyságának köszönetet mondott, egyben elhatározta, hogy a miniszter ö Exceciájához ez ügyben kérést intéz.

5. Dr. Cserni jelenti, hogy néhai Csécs András által a vártéren bérletben bírt két kertnek a társulat részére való átbocsátása ügyében a katonai kincstárral érintkezésbe lépett és ez a kertet 3 évre az ásatások céljaira átbocsátotta. Egytelul olvastatik Felszegi Lajosnak ugyan ezen ügyben a társulathoz intézett kérése. Az egész ügy egy bizottsághoz utasítottak, melynek tagjaiul dr. Tódor alelnök, dr. Mohay ügyész, dr. Cserni és a titkár küldetnek ki.

6. Ugyan ő az ásatásokról egy terjedelmes jelentést olvasott fel, ismertetvén a mult évi december hótól ez évi július hóig vezetett munkálatot benyújtja továbbá számolását is. Az egyesület által e célra ki volt utalva 150 frt, adományozás útján, — és pedig: dr. Reiner Zsigmondtól 40 frt., dr. Barts Ferencztől 6 frt., dr. Tódor Józseftől 5 frt., a titkártól 20 frt. — befolyt 71 frt., a kiedás 272 frt. 24 kr. — Választmány dr. Cserninek, fáradságos munkájáért, valamint az adományozóknak is köszönetet mond, a kiadási többletnek törlesztésére és a munkálatok tovább folytatására pedig egytelre 100 frtot utal ki, mely összeg tekintetel a pénztár állására a takarékpénztárral kezelt alapítványokból fog költsönképen felvétetni.

7. Új tagokul ajánltatnak: Kovács Simon kanonok. Németh Gyula s. lelkész és Makkay Domokos tanár Nagyenyedről. Örvedetes tudomásul szolgál.

8. Ez évi közgyűlés napján december hó 21-ike tüzetik ki. Felolvasást fognak az alkalommal tartani, Veszely Károly prépost és Zlamál Agoston tanár urak. A közgyűlést megelőző napon választmányi gyűlés lesz.

9. A jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Tódor József, Avéd Jákó és dr. Cserni Béla urak küldetnek ki.

Az utolsó választmányi gyűlés óta (jun. 19.) az egyleti muzeum a következő tárgyakkal gazdagodott: 1. Bpesti Szuk Lipótól 6 frton 19 drb. igen érdekes Árpádbázel bel királyok idejéből való pénzt (ezüst denár) szerzetett meg. 2. Ajándékozottak: Bartha Gyözö ur egy Vörösmarton talált római helyeges téglát, mely a XIII. legiótól való, érdekes főleg a gemina szóban előforduló G. betű miatt, Lovag Öberg Ottó ur egy XV. századbeli katonai vassisakot, dr. Tódor József ur 1 drb. arany, 3 drb. ezüst és 1 drb. rézpénzt, igen érdekes és drága példányok. Dr. Cserni Béla ur 12 dr. régi könyvet. Kovács Simon ur a Köszth-féle Bankjegyeknek egy-egy példányt adta muzeumunknak, összesen 7 drbot. Wartha Ferencz ur egy 1826-beli 100 frtos bannjegynek igen érdekes mintázatát. Kristóffy János tanuló 1 drb. ezüst dárupénzt, 1664-ből. Kóródi Péter 51 drb. bronz és rézpénzt. Ezek között van: 3 drb. Nagy Sándor-féle ezüst pénz, Considia római család pénze Kr. u. 37-ből. Továbbá Antonius Pius, Vespasian, Antonius, Augustus és Domitian-félék. Vannak ezek között Signad, Báthori Gábor, Bethlen Gábor, István és II. Mátyás-félék. Van egy drb. Caesar Augustus, ritka példány. Ugyanő még újabbkori 5 drb. ezüst és 7 drb. rézpénzt.

Választmány jegyzőkönyvileg mondott köszönetet az adományozóknak.

Vegyes hírek.

— A kabinet lemondása. Szapári Gyuta gróf miniszterelnök e hó 9-én az országgyűlést mindkét háza előtt bejelentette, hogy a miniszterium beadta lemondását s a király azt elfogadta, az új miniszterium kinevezéseig a mostani minisztereket bizván meg az ügyek vitelével. A lemondás okai a polgári házasság szolgált, melyre nézve a korona s a miniszterium közt nem jöhetett létre közös megállapodás. Az új miniszterium megalakulása közelebből várható a az elnökségre a legelterjedtebb versio szerint Wekerlének lenne legtöbb kilátása.

— Uj egyházközségi főgondnok. A nagyenyedi ev. ref. egyházközség volt főgondnokának boldog emlékü id. Gáspár Jánosnak helyére, az ősi ev. ref. kertleii közgyűlés, hármás jelölés útján, a nagyevű előd hasonnerü fiát, Gáspár János megyei t. főjegyzőt választotta meg, ki is az e hó 5-én tartott egyháztanácsi ülésben foglalta el elnöki székét. A ki ismeri az új főgondnokot — s ki ne ismerné az egyházközségben — örömmel és megelégedéssel fogadta a szerencsés választást, mely örömet igen szépen tolmácsolta Szilágyi Farkas lelkész a tanácsülésen tartott üdvözölő beszédében melyre az új főgondnok meghatottan mondott köszönetet, kijelentvén egyszersmint, hogy főtekrévése leend a boldogult atya és elődje által élte utolsó szakában terbe vett s az egyházközség javát célzó eszméket megvalósítani. Ismerve az új főgondnok minden téren tapasztalt ügybuzgóságát és odaadó munkásságát a legnagyobb bizodalommal tekintünk működése elé s részünkről is örömmel üdvözöljük a díszes és megtisztelő polcon. Ugyanezen ülésben elhatározta az új főgondnok indítványára az egyháztanács, hogy Szász Domokos ev. ref. püspökhöz édes anyja öz. Szász Károlyné elhunya alkalmából részvétíratot intéz, melynek szerkesztésével Berde Sándor egyháztanácsi jegyzőt bízta meg.

— Szászcsanádi körjegyzővé október 29-én történt választáskor, ifj. Dekáni Ernő lett megválasztva.

— Társas vacsora. — Zsakó István kir. itélőtáblai bírónak a gy.-fehérvári kir. törvényszéktől való megválása alkalmából a kir. törvényszék, a városi képviselő testület és városi polgárok egytellesen rendezett társas vacsorája kitünően sikerült; mintegy 80-an vettek részt és még a késő éjjeli órákban is folytonos jó kedély uralkodott. — A pohárköszöntők sorát Korbuly Ignác kir. törvényszéki bíró kezdette meg, éltetve az ünnepeltet, ki azonnal válaszrolva, kiemelte lelkének érzését hangsulyozva, hogy bár eltávozik a városból, de megmarad azon pályán, melyen eddig is munkálkodott s így barátaitól csak a viszontlátásig vesz bucsut. Novák Ferencz kir. tanácsos polgármester őt mint városi képviselőt és több a városban alakult egyesletek tagját, — Osiki kir. ügyész mint elnököt, dr. Mohay Sándor országyűlési képviselő az ügyvédi kamara részéről mint olyant, ki folytonosan azon ügyvédi karral karöltve munkálkodott, köszöntötte fel mely felkészítőkre egyszerre Zsakó István ur válaszrolva, — különösen kiemelte azt, hogy ő bár távozik, a város polgára kíván maradni. — Dr. Elek-Victor nagy szabású felkészítője után dr. Téri Ödön verses toaszt-ja nagyobb derűtségre hozta a társaságot, mely megmaradt mindvégig a késő éjjeli órákig.

— Virilisek N. Enyed képviselő testületében az 1893-ik évben. A nov. 11-én tartott képviselő-testületi közgyűlés végleg megállapította a jövő évi virilisek névsorát, a következők: 1. Kiegészítő takarékpénztár 4211 frt 76 kr adóval. 2. Bethlen-főtanoda. 3. Czirner J. József. 4. Folyovits Sándor (kétszeresen számítva). 5. Müller Mihály (k. sz.) 6. Öz. Lengyel Gáborné. 7. Ev. ref. egyház. 8. Ifj. Winkler János. 9. Straub János. 10. Kerekes Mihály (k. sz.) 11. Bisztricsány Lajos. 12. Graef János. 13. Id. Winkler János. 14. Megyes Bálint (k. sz.) 15. Dr. Boez József (k. sz.) 16. Kovács József gyógyszerész (k. sz.) 17. Czell Antal. 18. Dr. Magyar-Károly (k. sz.) 19. Garda József (k. sz.) 20. Szilágyi Farkas (k. sz.) 21. Korbuly Bálint. 22. Öz. Mangezius Frigyesné. 23. Minorita társház. 24. Jovian Jenő. 25. Dózsa Kálmán. 26. Öz. dr. Donogány Jakabné. 27. Munkácsi Zsigmond. 28. Id. Ludvigh János 172 frt 60 kr adóval (k. sz.) Póttagok: 1. Sebesi Ádám. 2. Varró Gerő. 3. Szini János. 4. Makkai Domokos. 5. Fodor Miklós. 6. Sergel Janos. 7. Benedek Gábor 116 frt 18 kr adóval. Ugyanezen gyűlés a fogyasztási és italméresi bérlet ügyével is foglalkozott s megbízta a tanácsot, hogy a pénzügyminiszternél tegyen újabb ajánlatot miután a pénzügyminiszter nem fogadta el a város által felajánlott 27600 frtot s újabb árverés megtartását rendelte el, melyen a kizárólagos szeszárulás képezvén az alapot, a versenyző felek természetesen nagyobb árt ígértek, mint a mekkorát a város a díjszedési jogért ígérhett.

— A szegény tanulókat segélyező kör folyó nov. hó 14-én delután 4 órakor, az új városháza dísztermében gyűlést tart, melynek tárgyai lesznek: a) az évi számadatok ellátása, b) a tisztikar lemondása és az új tisztikar megválasztása, c) a pénztár gyarapítása iránti intézkedés, d) az ez évben segélyzendő tanuló kiválasztása, a segélyezés mérve, módja és a segély kiosztás idejének megállapítása, e) indítványok tárgyalása. 1) elnöki előterjesztések.

— A nagyenyedi ref. egyházmegye képviselő testülete ez évi őszi rendes. közgyűlést folyó november 17-én tartja meg Tordán. A közgyűlés reggeli 8 órakor nyílik meg. Ez alkalommal a házassági törvényszék s esetleg a köztörvényszék is ülésezni fog.

— Necrologok. Buda Árpád volt m. kir. honvéd főhadnagy, később az alvinci járásban szolgabírósi irnok f. hó 6-án hosszas betegeskedés után meghalt. Béke hamvaira! — Gáspár Lajos visai ev. ref. pap, élete 68-ik papsága 42-ik évében, hosszas és kínos szenvedés után meghalt. Hült tetemeit f. hó 12-én d. e. 10 órakor a visai ev. ref. temetőbe helyezték örök nyugalomra. A hála és kegyelet örködjék hamvai fölött!

— **Hegyi Gyula** imitator, Vasárnap november 13-án a Nemzeti színház nagytermében előadást tart. Több előttünk felmutatott nagyobb városok előismerő kritikaiból alkalmunk volt meggyőződni, hogy ahol eddig az imitator ur még előadást tartott, mindenhol a legnagyobb előismerést nyerte el. Lapunk szüktere miatt a sok szép nyilatkozatok közül a „Pécsi Figyelő” ben 1892. április 5-ik számában megjelent eme bírálatot közöljük: „Pécsi Figyelő” 1892. április 5. Hegyi Gyula imitator, ki a budapesti nemzeti színház, valamint az ország nagyobb színházjain működött. 2-án Pécsen magán-szín-előadást rendezett a Solcz-féle nagyteremben. Dacára az esős időnek, igen szép számú és intelligens közönség gyűlt egybe 8 órára, hogy az előadást megnézzék. A művész nem kevesebb mint 30 alakot utánzott. Kiválóan sikerült volt a különböző szerepművek, továbbá mint egy 10 zeneszerző utánzása. Igen hatásosan és kitűnően adta elő a fősvényt, egy 70 éves napidíjjast, és egy falusi plébánosnak az „abc”-ből álló prédikációját. A művész úgy mimika valamint a nyelv és annak különböző dialectusai tekintetében valóban nagy mester. A közönség nem tudott hová lenni majd a sok névetéstől, majd pedig az igaz benső meggyőzőségről: de nem is maradt adós, mert minden szám a an freneticus tapsban nyilvánította tetszését. Bárán mondhatni, miszerint több lapnak a művészre mondott kritikája, elismerő, dicsérő nyilatkozata, legkevésbé sem túlzás, mert a mester pompásan kezeli tárgyát s bármily kényes műziséssel bíró közönség is megnézheti. Megemlíthetjük még, hogy Hegyi ur ezelőtt 14 évvel mint színigazgató működött városunkban szép szellemi sikerrel. miert is őt mint ősmert színészt, új művészetében a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe a legmelegebben ajánljuk.

— **A városi közönség figyelmébe.** Felhívatom mindazok, a kik még állami egyenes adó, illeték vagy bármely más kincstári tartozással: ugyszintén azok is a kik utalvány vagy a város magánjellegű tartozásaival: u. m. legeltetésidij, föld-nyiltartozás, kutyatartásidij, közmunkaváltás, kamat-tartozás, földhaszonbér, házhaszonbér, sátorhelytaksa, stbvel hátralékban vannak; hogy azt f. hó 15-éig annál bizonyosabban fizessék be, mert mindazok el' en a kik még tovább is hátralékba maradnak, a törvény egész szigorával fognak a tartozásaik egész összegéig végrehajtatni, illetve bepereltetni.

— **Kossuth Lajos** véleménye az 1848—49-i országos ereklye muzeumról. A fővárosi vigadóbeli 48-as kiállítás rendezése közt vita támadt az iránt, hogy vidéken, vagy Budapesten legyen-e az 1848—49 i ereklyéknek országos muzeuma. A vélemények nagytöbbsége a fővárost jelölte ki, a hol több vidéki és idegen fordul meg naponként, mint a vidéki városok legtöbbjében egész napon át. E fontos dolog megvitatásánál volt azonban olyan is, a kinek lokalpatriotizmusa az ellenkezőt kívánta. Erre gróf Kreith Torinoba irt, miután megegyeztek, hogy a nagy számtizott véleménye döntő lesz. Kossuth gróf Kreithhoz intézett levelében kijelenti, hogy a 84—49-i ereklyék országos muzeuma csakis Budapesten lehet. „Képtelen eszmének” tartja azt, hogy ilyen országos gyűtemény vidéken legyen. Ezekután a rendezőség folyamodott a fővároshoz ingyen helyiségrért és telekért egy illő épülethez, a mely közadakozásból fog épülni. A nagy bizottság megalakulta után olyan ereklyéket is elfogad a rendezőség, a melyek letétbe adtnak.

— **„Ungaria”** a címe annak a hazafias irányú, tudományos, társadalmi és irodalmi román folyóiratnak, mely Moldován Gergely szerkesztésében és kiadásában jelenik meg Kolozsvárt. Októberi füzetének tartalma a következő: A második év, Moldován Gergelytől. Magyar elemek a román nyelvben, dr. Alexi Györgytől. A román történetírásról, Hunfalvi Páltól. A latin, cyrill, dák és székely írásjegyek kérdése a románoknál, Moldován Gergelytől. Gyógyszerek a népnél, Rebrean Lászlótól. Tiltakozás a román tanulósnévben kiadott Replika ellen, Bodiu Mihály és Moldován István. Népköltemények, Papp Jánostól. Talányok Rebrean Lászlótól. Te vagy, te vagy... Pató Pál, Petőfi Sándortól. Tompa Mihálytól (A madár fiaihoz) fordítás. Sion György, Fl. Román. Mikezath Kálmán két karcolata, fordítva Horváth A. által. Argumentumok bottal, Moldován Gergelytől. Lucsciada, vagy a templomi kulcsok vándorlása Rómába, hőköltemény. Mikrobák, bakteriumok, bacillusok, Crix-Crax tól. Könyvészet. Szerkesztői iratok. Láthatólag a folyóirat célja a magyar irodalom és intézmények ismertetése is és ostromozása annak a szélső politikai irányúnak, a melynek manapság annyi szomorú és sajnálatra méltó jele nyilatkozik. Moldován ezen folyóiratával rendkívül szolgálatot tesz nekünk különösen Romániában, a melynek közönsége állapotunkról annyira félre van vezetve. Az Ungaria havonként kétszer jelenik meg, előfizetési ára egy évre 6 frt, felévre 3 frt. Az előfizetési pénzek Moldován Gergelyhez, az Ungaria kiadó-szerkesztőjéhez küldendők. Melegen ajánljuk a magyar közönség figyelmébe e vállalatot, mely a román társadalom rétegeiben is egyre nagyobb és nagyobb hódításokat tesz.

— **A francia anarkisták** megint működésbe hozták a dinamit töltényt. E hó 8-án irtózatos robbanás történt az Opera sétányon, hol a börze épület mellett levő rendőrségi palota két emelete romhalma lett, sok rendőrtisztviselő megöletett s többen megsérültek. A szomszédos házak is erősen megvannak rongálva. Louber miniszterelnök a képviselő kamara ülésén tartott beszédében a tettesek könyörtelen megbüntetését ígérték, a tetteseknek azonban nyoma veszett.

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY.

TÖRÖK BERTALAN.

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

HIRDETÉSEK

Fekete fehér és színes selymeket méterenként 45 krtól 16 frt 65 krig sima és mintázott mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző színben szállít, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végekben is postabér és vámmentesen HENNEBERG G. (es. kir. udvari szállító) selyemgyára ZÜRICHBEN. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. (1)

1—1892.
kiküld. SZ.

Arverezési hirdetmény.

Alóltirt kir. járásbírósi kiküldött a balászfalvi kir. járásbírósi 1754—1892. polg. szám alatt kelt kiküldött végzése alapján, közhírre teszem, mikép az elhunyt gyulafehérvári és fogarasi gr. kath. érsek és metropolita dr. V á n c s a J á n o s hagyatékához tartozó 27,108 frt 2 kr. becsértékben leltározott ingó javak **1892. évi november hó 14-ik napjától** kezdődőleg d. e. 8—12 óra és d. u. 3—6 óra közt Balászfalván az érseki udvarban tartandó önkényes bírói arverezésen egyenként esetleg csoportonként becsáron alól is készpénz ellenében eladni fognak.

Az ingóságokat értékpapírok, ezüstneműek, az érseki gazdaság marha és disznóállománya, cséplő és másnemű gazdasági gépei, szekerei és egyéb felszerelése, az érseki udvar felszerelése, u. m. butorok, asztal és ágyneműek, lovak, hámok szekerek kocsik és hintók, továbbá borok, gabona, széna és szalmakészlet képezik, melyek közül az értékpapírok az ezüstneműek, a butorok és egyéb házi felszerelvények, november hó 14. 15 és 16-ik napján, a gabona készlet november hó 17-ik napján, a borok november hó 18-ik napján, a szarvas marhák és disznók nov. hó 19 és 21-ik napján, a tarkarmány nov. hó 22-ik napján, a gazdasági felszerelések és a fennmaradó egyéb ingóságok nov. hó 23-ik és következő napján kerülnek arverezés alá.

Balászfalván, 1892. évi november hó 5-én.

Sztupjár Samu,
kiküldött bír. aljegyző.

3802.—1892.
tkvi.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. bíróság mint tknyvi hatóság által tordai özv. Szentpáli Józsefnének nagylaki Gödri Jenő és Gödri Gábor elleni végrehajtási ügyében végrehajtató kérelmére a végrehajtási arverés 160 frt tőke, ennek 1879. évi június hó 16-ik napjától járó 6% kamatai 13 frt 25 kr, perbeli 6 frt 10 kr, végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 7 frt 50 kr, és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szenvedő: Gödri Jenő és Gödri Gábor ellen, ezeknek a nagylaki 335. sz. tjk. A + 1—11 rend. alatt felvett 921/1. 988, 1093/2, 1445/2, 1446/2, 1477/2, 1967/2, 2132, 2287/2, 2311, 1685, 1686/2. 1727 hrsz. ingatlanaira 1322 frt, együttes kikiáltási a nagylaki 336. sz. tjkben A + 1—9 rend 901/2, 1075/1, 1302, 1369, 1870, 1871, 1913, 1920, 1960, 1966, 1970/1, 1970/2, 2060, 2367, 2339 és 2340. hrsz. ingatlanokra együttes 987 frt kikiáltási árral és a 337. sz. tjkben A + 1 rend. a. felvett 44, 45, 46, hrsz. ingatlanra 61 frt megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az arverés 1892. évi december hó 2-ik napján d. e. 10 órakor Nagy-Lak községe házánál fog megtartatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben avagy óvadékképes értékpapírban letenni.

A bánatpénzül lefett értékpapírokat tartozik a vevő az arverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt az ingatlan becsárának 10%-át tevő kész pénzzel kieserélni, minek elmulasztása a 10-ik pont jogkövetkezményét vonja maga után. — A bánatpénz lefizetésének kötelezettsége alól azonban a Magyar Földhitelintézet, ha az arverezők sorába akar lépni, (az 1887. XXVI. t. c. illetőleg az Osztr-magyar bank jelzálog hitelostálya alapszabályainak ezen törvényben beikelyezett 11. §. f. pontja értelmében) felmentetik.

Vételi bizonyítvány a vevőnek csak a jogerőre emelkedett arverés fognatosításától számított 15 nap elteltével fog kiadatni. — A vevő köteles a vételárt a következő módon kiegyenliteni:

a) Az arverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt, a bírói árfeosztást (sorrendi tárgyalást) be nem várva, köteles a vételár 1/2-dát közvetlenül a Magyar Földhitel intézetnél (Budapest, bálvány-utca 7. sz.) lefizetni: esetleg ugyan akkor az intézettel, kölcsönösök megtartása és átvállalása iránt megegyezni. Ily megegyezés esetén a Magyar Földhitel intézet által kiállítandó számla és nyilatkozattal igazolja a vevő a telekkönyvi hatóságnál, hogy az intézeti kölcsönnek nemcsak részlethátralékait és járulékaikat kifizette, hanem magát a kölcsön tőkehátralékát is folytatlagos törlesztésre, az intézet szabályai értelmében, átvállalta. — Az intézet által kiállítandó számla és nyilatkozat alapján, az abban kitüntetett összeg, a vevő javára, vételári tartozásának törlesztésére beszámíttatik.

b) A Magyar Földhitel intézet kölcsönének elvállalása esetén tartozik a vevő az arverés jogerőre emelkedésétől számított hat hónap alatt, a vételárnak és 6%-os kamatainak a bánatpénzzel és az intézeti számla összegével ki nem egyenlített hátralékát a telekkönyvi hatóságnál. (az illetékes adóhivatalnál) lefizetni.

c) Ha a vevő a Magyar Földhitel intézet kölcsönét megtartani s folytatlagos törlesztésre átvállalni nem kívánja, avagy arra nézve az intézet szabályai értelmében az intézettel ki nem egyezhetett: az arverés jogerőre emelkedésétől számított három hónap alatt tartozik a vételár második 1/2-adát, ugyan azon időtől számított 6 hónap alatt pedig a vételár utolsó 1/2-adát lefizetni, és pedig a Magyar Földhitel intézet követelése erejéig terjedő összeget közvetlenül az intézet pénztáránál, a vételárnak ezen felül részét pedig a telekkönyvi hatóságnál.

A vevő a vételár után az arverés napjától számítandó 6%-os kamatot fizet, mely az egész vételárra vonatkozólag az utolsó vételári részlet lerovása alkalmával számítandó ki és fizetendő le.

A bánatpénz a vételár teljes kiegyenlítése alkalmával számíttatik be.

Az arverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság mint tknyvi hatóságnál és Nagy-Lak község előjáróságánál tekinthetők meg.

A kir. járásbírósi mint tknyvi hatóság.

Nagy-Enyed, 1892. évi június hó 25-én.

VINCENTI, al-jbíró.

3867—1892.
tkvi.

Arverési hirdetmény.

A n-enyedi kir. bíróság mint tknyvi hatóság által a kir. kincstárnak nyirmezzei Paszk Gasicza szül. Buta és társai elleni végrehajtási ügyében végrehajtató kérelmére a végrehajtási arverés 38 frt 35 kr adóhátralék tőke, ennek 6% kamatai 6 frt 90 kr végrehajtási és 1 frt 20 kr, már megállapított, valamint jelenlegi 3 frt 50 és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szenvedő Paszk Gasicza szül. Buta, Paszk Józif, Paszk Silimon, Mán Mária szül. Paszk, Paszk Ironim kiskorú és Paszk Krisztina ellen, ezeknek a nyirmezzei 53 sz. tjkben A + 1—17 rend sz. alatti ingatlanaira 358 frt megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az arverés 1892. évi december hó 6-ik napján d. e. 10 órakor Nyirmező községe házánál fog megtartatni.

Arverezni szándékozók (végrehajtató kivételével) tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Vevő köteles a vételárt az arverés jogerőre váltva után 3 egyenlő részletben 30, 60 és 90 nap alatt minden egyes vételári részlet után az arverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt a nagy-enyedi kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az arverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság mint tkvi. hatóságnál és Nyirmező község előjáróságánál tekinthetők meg.

A kir. járásbírósi mint tknyvi hatóság

Nagy-Enyed, 1892. évi aug. hó 21-ik napján.

VINCENTI, kir. aljbíró.

3868—1892.
tkvi.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósi, mint tkvi. hatóság által, a kir. kincstárnak Nyirmezzei Silimon Todor és társa elleni végrehajtási ügyében végrehajtató kérelmére a végrehajtási arverés 105 frt 28 kr adóhátralék, ennek 6% kamatai, 6 frt 30 kr, végrehajtási, már megállapított valamint jelenlegi 4 frt 50 kr és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szenvedő: Silimon Todor és Silimon Györgynek a nyirmezzei 18. sz. tjkben A + 1—6 rend sz. a. ingatlanaira 262 frt és a Silimon Todornek a nyirmezzei 149 sz. tjkben A + 1—5 rend sz. a. ingatlanaira 46 frt megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az arverés 1892. évi december hó 7-ik napján d. e. 10 órakor Nyirmező községe házánál fog megtartatni.

Arverezni szándékozók (végrehajtató kivételével) tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Vevő köteles a vételárt az arverés jogerőre váltva után 3 egyenlő részletben 30, 60 és 90 nap alatt minden egyes vételári részlet után az arverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt a n-enyedi kir. adóhivatalnál, mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az arverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbírósi, mint tkvi hatóságnál és Nyirmező község előjáróságánál tekinthetők meg.

A kir. járásbírósi, mint telekkönyvi hatóság.

Nagyenyed, 1892. aug. hó 21-ik napján.

VINCENTI, kir. járásbíró.

Szerk
A KIA
lap sz
közle
Ki
Wokál
az elő
bérm
ké-irato

A
Egy, v
multja irán
kező kérdés
„Valj
ugy szerke
egybeesot
ven a váro
lemből jutt
vármegye
rosok tört
Lehetne az
adni, a töb
Szives
szerint e k
felkeltvén
módozat is
gyéknk term
kulturalis
városokra
megírni. S
egy-é váro
emlitést ne
Ami pedig
ségekrol sz
ségről ugy
nak fejlődés
továbbá n
rása mulha
rosokról is
terjedelme
bányánál,
lönben szin
nál, vagy
esetben, h
városok pá
mégis keve